

Samarbejde med pårørende: Hvorfor kan det være en udfordring?

Mette Brandi, ergoterapeut og mentor i Apo 65 +

Baggrund:

På Aarhus Kommunes Neurocenter, hvor der er ergoterapeuter og fysioterapeuter ansat, er vores erfaring, at samarbejde med pårørende ofte bliver nedprioriteret. Meget evidens understøtter dog, at det er hensigtsmæssigt at sætte fokus på samarbejdet, idet det skaber sammenhæng og kvalitet i sundhedsprofessionelles interventioner (1,2,3). De pårørende oplever dog, at der ikke bliver lagt op til samarbejdet (4,5). De sundhedsprofessionelle – også ergoterapeuter – oplever ofte samarbejdet komplekst og de har svært ved at tage initiativet til det (6, 4, 5).

Formål:

At undersøge sundhedsprofessionelles oplevelser af samarbejdet med pårørende med henblik på at opnå indsigt i hvilke praksisser og perspektiver på samarbejdet, der eksisterer i en lokal dansk rehabiliteringskontekst.

Metoder:

Metoden er antropologisk: Der er gennemført et to måneders feltarbejde på et ikke-kendt rehabiliteringssted. Der er foretaget deltagerobservation, der er udført syv semistrukturerede interviews med professionelle og der er foretaget syv ustrukturerede interviews med borgere og pårørende. Omdrejningspunktet i alle interviews er professionelles samarbejde med pårørende. Materialet er analyseret med afsæt i sociolog Nanna Mik-Meyers analytiske ramme (7) omkring sundhedsprofessionelles rationaler.

Resultater:

I projektet identificeres fem parallelle og delvist sammenhængende former for samarbejde med pårørende.

1. Pårørende betragtes som en aflastning af professionelles arbejde.
2. Pårørende betragtes som en sammenhængskraft, som får rehabiliteringen til at hænge sammen.
3. Pårørendesamarbejde som en lovpligtighed.
4. Ikke samarbejdet med de "usynlige" pårørende.
5. Pårørende opleves som en barriere i rehabiliteringen.

Konklusion:

Sammenfattende vises, at de sundhedsprofessionelle har en vilje til at samarbejde, men samarbejdet sker sjældent ud fra de pårørendes behov. Samarbejdet med pårørende er påvirket af markedets rationale, men sundhedsprofessionelle er sjældent bevidste herom. Rehabilitering og selvstændiggørelse af borgere er sundhedsprofessionelles primære fokus, mens samarbejdet med pårørende prioriteres i mindre grad. Meget tyder på, at samarbejdet ville skabe mere langsigtede og holdbare løsninger.

Litteraturliste:

1. Aagaard, AS; Bregnballe, V; Seibæk, L (2017): Patientinvolvering skal medtænke pårørende. Identificeret 27.7.2019. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2017-4/patientinvolvering-skal-medtaenke-paarørende>
2. Sundhedsstyrelsen (2020): Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade. Identificeret 7.3.21: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Hjerneskade/Anbefalinger-forloeb-hjerneskade.ashx?la=da&hash=A7A96AC766D6AA68D26F32B96C0015BF828C93FF>
3. Sundhedsstyrelsen (2011) Hjerneskaderehabilitering: En medicinsk teknologivurdering. Hovedrapport. Identificeret 7.3.21: <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2011/-/media/Udgivelser/2011/Publ2011/MTV/Hjerneskaderehabilitering/Hjerneskaderehabilitering-%E2%80%93-en-medicinsk-teknologivurdering-Hovedrapport.ashx>
4. Navne, Laura Emdal; Wiuff, Marie Brandhøj; (2011): Opgavefordeling mellem borgere, pårørende og fagpersoner i rehabiliteringen. Dansk Sundhedsinstitut KORA: Det Nationale institut for Kommuners og regioners Analyse og Forskning
5. Danske Patienter (2021): Pårørende; Identificeret 7.3.21: <https://danskepatienter.dk/temaer-projekter/temaer/paarørende>
6. Trygfonden og Dansk Selskab for patientsikkerhed (2016), rapport: Hej pårørende - Godt du er der. Aarhus: Udarbejdet af DEFACTUM. Udgivet af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
7. Mik-Meyer, Nanna (2017 a): *The power of citizens and professionals in welfare encounters. The influence of bureaucracy, market and psychology.* Manchester: University Press